

ADVIES Sectorraad Media

21 november 2014

Advies over de Beleidsnota Media 2014-2019

Op eigen initiatief brengt de Sectorraad Media van de SARC advies uit bij de Beleidsnota Media 2014-2019 van Vlaams minister voor Media Sven Gatz. De sectorraad besprak de Beleidsnota op zijn vergadering van 13 november 2014, na een toelichting door de heer Lieven Cobbaert, en werkte onderstaand advies verder schriftelijk af.

Advies

1. Algemene tevredenheid

De Sectorraad Media las de Beleidsnota Media met interesse.

Een eerste vaststelling van de Sectorraad Media is dat er geluisterd is naar de sector. Veel van de thema's die in diverse vormen, o.a. in het Memorandum van de SARC in aanloop naar de verkiezingen, kenbaar werden gemaakt, komen aan bod in de beleidsnota. Dat is alvast een positief signaal.

De sectorraad waardeert de Beleidsnota Media als een evenwichtig samengesteld document. Er wordt een accuraat en volledig kader geschetst. Ook beaamt de sectorraad de keuze om de aandacht voor de mediagebruiker als eerste doelstelling centraal te zetten¹, alsook de nood aan nauwe samenwerking met de federale en Europese overheid en met de andere Gemeenschappen van het land om tot een uniforme en transparante regelgeving te komen.²

2. Concrete invulling

Het is eigen aan een document dat een beleidsperiode van vijf jaar overspant, dat sommige voorstellen vrij vaag blijven, en andere zeer punctueel zijn. De sectorraad meent dat in de jaarlijkse beleidsbrieven, rekening houdend met voortschrijdend inzicht, concrete deelrealisaties, beschikbare budgetten en tussentijdse kritiek en evaluaties, verdere keuzes gemaakt moeten en zullen worden. Het spreekt voor zich dat er op concrete plannen, doelstellingen en acties op een gepast moment verder kan worden ingegaan, waar nuttig in overleg tussen de sectorraad en de minister.

De Sectorraad Media kijkt uit naar en hoopt betrokken te worden bij een meer concrete invulling van onder andere:

¹ De Sectorraad media verwijst hierbij naar zijn Memorandum 2014-2019, p. 63, waarin de belangen van de mediagebruiker als centrale focus worden benadrukt.

http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/downloads/memorandum_sarc_2014-2019.pdf

² Zie hoofdstuk 8 van het Memorandum, p. 71 e.v.

- toegankelijkheid en betaalbaarheid (OD1.2): de beleidsnota vermeldt (nog) niet welke *'technische, maar vooral juridische obstakels'* overwonnen moeten worden om de toegankelijkheid van het media-aanbod in het buitenland te vergroten.
- het radiolandschap (OD 2.1 en OD 3.1). Een concrete visie of concrete acties ontbreken vooralsnog. In zijn advies 'Naar een nieuw Vlaams radiolandschap in 2016' bood de Sectorraad Media eerder al een aantal invalshoeken om hieromtrent een beleid te voeren³. De sectorraad hoopt op korte termijn meer zicht te krijgen op de keuzes die zullen worden gemaakt: het is immers van groot belang voor alle spelers dat de strategie snel duidelijk wordt en dat de sector betrokken wordt bij de oplossing. Het nieuwe frequentieplan is daarbij de absolute prioriteit.
- netwerken (OD 2.1). Het is niet helemaal duidelijk hoe de minister zal *'aandringen op of meewerken aan een flexibele uitbouw van deze netwerken'*.
- creëren van een bloeiend en duurzaam medialandschap (OD 3.1). De beleidsnota vermeldt dat de minister een *'bemiddelende rol wil vervullen'* bij het uitbouwen van een evenwichtig en duidelijk kader voor de mediasector; daarnaast rekent de minister er op *'dat de diverse spelers hun verantwoordelijkheid zullen opnemen'*. De Sectorraad Media hoopt hierbij op regelmatige terugkoppeling naar de sector van de concrete invullingen die hieraan gegeven worden.
- prijnsregulering (OD 4.2). Het is niet duidelijk hoe de minister dit recent naar de Gemeenschappen overgedragen beleidsinstrument van de prijsregulering wil *'adequaate invullen'*.

3. Punten die meer aandacht verdienen of die ontbreken

Naast bovenstaande vraag voor een meer concrete uitwerking van bepaalde beleidsdoelstellingen, wil de Sectorraad Media vragen om volgende punten niet uit het oog te verliezen bij het verder uittekenen van het beleid.

3.1 Balans tussen klassieke en nieuwe media

Wat betreft het mediawijsheidsbeleid (OD 1.1) stelt de Sectorraad Media vast dat er, zowel in het verleden als in de huidige beleidsnota, veel nadruk wordt gelegd op acties gericht op de 'nieuwe' en de sociale media. De sectorraad begrijpt dat vooral jongeren op deze nieuwe platformen actief zijn en daarbij ondersteuning nodig hebben. Hij vraagt echter om de meer traditionele media, die meer dan de dominante sociale mediaplatformen nog in Vlaanderen worden ontwikkeld en die daarbij ook inzetten op digitalisering, niet uit het oog te verliezen.

Ook voor de reclamesector blijven deze klassieke media van cruciaal belang. Adverteerders – vaak internationale groepen – zorgen voor zuurstof in het media-ecosysteem en beslissen daarbij autonoom over investeringen die ze al dan niet doen in de Vlaamse media. De Vlaamse regering moet voor zover mogelijk dan ook oog hebben voor de aantrekkelijkheid van de media voor die adverteerder, om te vermijden dat inkomstenstromen verder wegvloeien naar buitenlandse platformen.

3.2 Spanningsveld tussen lokale en internationale spelers

Lokale stakeholders ondervinden toenemende concurrentie van internationale spelers, maar die laatsten opereren vaak niet in een zogenaamd *level playing field*. De Sectorraad Media is tevreden over de aandacht voor deze problematiek in de beleidsnota (OD 3.1, OD 4.2) en benadrukt dat ernaar moet worden gestreefd om deze internationale spelers op dezelfde

³ Sectorraad Media, 'Naar een nieuw Vlaams radiolandschap in 2016', 10 juni 2014
http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/SR_media/adviezen/20140610-advies-radiolandschap.pdf

manier als de lokale sector, zowel economisch als inhoudelijk, een toegevoegde waarde te laten creëren voor de Vlaamse markt.

Een dergelijke gelijke behandeling zal in eerste instantie op Europees niveau moeten worden geregeld. Het Vlaamse beleid dient dan ook de evoluties met betrekking tot de AVDM-richtlijn en aanverwante regelgeving nauw op te volgen en waar nodig en mogelijk zijn stem te laten horen in het debat.

3.3 Relatie met de VRM

De Sectorraad Media staat achter het principe van een sterke rol voor de regulator (OD 4.1), maar vraagt een meer concrete uitwerking van dat voornemen.

In de huidige Beleidsnota wordt veel aandacht besteed aan de bijkomende opdrachten die de VRM heeft gekregen in de vorige legislatuur (cf. bemiddelingsprocedure signaalintegriteit, evaluatie van coproductieprojecten in het kader van het decreet stimuleringsverplichting distributeurs en tenslotte bijkomende opdrachten in het kader van de hervorming van de regionale omroepen). In het verlengde daarvan *'zullen maatregelen worden uitgewerkt om de werking van de VRM te ondersteunen.'* Het is niet duidelijk wat dit concreet betekent voor de VRM.

Daarnaast wijst de sectorraad op zijn terugkerende vraag⁴ naar een aantal bijkomende procedurele bepalingen aangaande de VRM (cf. rechten van verdediging) alsook het nemen van beslissingen die nauw aansluiten bij de geest van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten.

3.4 VIAA

In de Beleidsnota Cultuur⁵ komt het VIAA als volgt aan bod:

SD 5 Het realiseren van culturele en maatschappelijke meerwaarde door in te zetten op e-cultuur en digitalisering als integraal onderdeel van de culturele praktijk

OD 1 Prioriteit maken van een duurzame, digitale bewaring, ontsluiting en toegankelijkheid

'Op het vlak van digitalisering, archivering en ontsluiting van cultureel materiaal is er nood aan een kwaliteitsvolle, duurzame en kostenefficiënte aanpak om onze 'culturele grondstof' op langere termijn beschikbaar te houden, voor professioneel gebruik, onderwijs, cultuureducatie, toekomstige generaties. Het Vlaams Regeerakkoord (pp. 133-134) geeft aan dat de aanpak die het Vlaams Instituut voor de Archivering (VIAA) op dit terrein voor audiovisueel erfgoed opgestart heeft, structurele ondersteuning verdient. Ik wil de evaluatie van VIAA, verwacht eind oktober 2014, aangrijpen om samen met mijn collega's in de Vlaamse Regering te bekijken hoe we deze opdracht en de lange-termijn doelstellingen van het VIAA verder vorm kunnen geven.'

De Sectorraad Media wijst erop dat VIAA beantwoordt aan gevoeligheden en noden uit verschillende culturele, erfgoed- en mediasectoren, en dat het dus ok in deze beleidsnota een plaats had verdient. Het is bovendien naast een noodzakelijk beleid ook een waarmee kan worden uitgepakt: in andere Europese landen wordt met bewondering naar sectorverbindende initiatieven als VIAA gekeken. De huidige onduidelijkheid met betrekking tot de toekomst van VIAA moet dan ook snel worden weggewerkt. Dit werd door de Algemene Raad, de Sectorraad

⁴ O.a. in het advies 'Evaluatie van 3 jaar Mediadecreet', 22 februari 2012, punt 2.

http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/SR_media/adviezen/20120222-advies-evaluatie-mediadecreet.pdf

⁵ <https://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2014-2015/g126-1.pdf>, p. 34.

Media en de Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de SARC ook onderschreven in een gemeenschappelijk advies⁶.

3.5 Zelfregulering

De Sectorraad Media is tevreden met bepaalde aanzetten voor meer zelfregulering die uit de Beleidsnota Media spreekt, met name in de paragrafen handelend over de journalistenverenigingen. Hij wenst daaraan toe te voegen dat hij er al langer op aandringt om het toezicht op en de handhaving van de kwalitatieve reclamevoorschriften op korte termijn en met behoud van procedurele garanties toe te vertrouwen aan de JEP, de Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame⁷.

4. Samengevat

De Sectorraad Media waardeert de Beleidsnota Media als een evenwichtig samengesteld document, in het bijzonder het centraal plaatsen van de mediagebruiker en de aanzetten om met de federale en Europese overheid en met de andere gemeenschappen tot een uniforme en transparante regelgeving te komen.

De Sectorraad Media kijkt uit naar de meer concrete uitwerking van bepaalde dossiers en hoopt daarbij op het gepaste moment betrokken te worden. Onder andere de strategie voor de toekomst van het radiolandschap moet snel duidelijk worden.

De Sectorraad Media benadrukt tot slot dat volgende punten niet uit het oog mogen worden verloren:

- bewaar een goede balans tussen klassieke en nieuwe media;
- creëer een gelijke behandeling voor lokale en internationale spelers en volg Europese beleidsontwikkelingen nauw op;
- schep meer duidelijkheid over de (bijkomende) taken van de VRM en overweeg een aantal bijkomende procedurele bepalingen met betrekking tot de rechten van de verdediging;
- schep snel duidelijkheid over de toekomst van VIAA;
- bewandel ook de piste van zelfregulering voor wat betreft het toezicht op en de handhaving van de kwalitatieve reclamevoorschriften, met het instrument van de JEP.

Namens de Sectorraad Media,

Simon Delaere, voorzitter
Hilde Van den Bulck, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris

⁶ Algemene Raad i.s.m. Sectorraad Kunsten en Erfgoed en Sectorraad Media, 'Advies over het Vlaams Instituut voor Archivering', 13 juni 2014.

<http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/AR/adviezen/20140613-Advies-VIAA.pdf>

⁷ O.a. in het advies 'Evaluatie van 3 jaar Mediadecreet', 22 februari 2012, punt 3.

http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/SR_media/adviezen/20120222-advies-evaluatie-mediadecreet.pdf